

ТИПОЛОГІЯ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

© Мельник О.Г., Муқан О.В., Ганас Л.М., 2018

Типологізування методів управління запасами дозволить підприємствам проводити їх вибір та аналіз на основі систематизованої інформаційної бази. На основі аналізування літературних джерел [1, с. 79-81, 97-98; 2, с. 110; 3, с. 305-306; 4, с. 195] можна сформувати комплексну типологію методів управління запасами на підприємствах за низкою ключових ознак, що дозволяє їх систематизувати та згрупувати (рис. 1.). Отже, основними типологічними ознаками є:

1. За характером управління запасами на підприємствах:

кількісні методи (базуються на використанні математичних, прогностичних, статистичних процедур);

якісні методи (в основі яких покладено інтуїтивність прийняття рішень за допомогою досвіду, знань, вмій та низки індивідуальних властивостей компетентної керуючої системи);

кількісно-якісні методи (ґрунтуються на математичних, прогностичних та статистичних процедурах стосовно виробничих запасів, проте рішення приймаються з врахуванням знань, досвіду та інтуїції компетентної керуючої системи).

2. За способом поповнення виробничих запасів:

штотухаючі (MRP, MRP II тощо передбачають планування обсягів поставок, формування поточних та страхових виробничих запасів, поповнення відбувається згідно з графіком (викидається));

тягнуці (Kanban та інші, полягають у «витягуванні» необхідних виробничих запасів з попередніх ланок).

3. За фіксуванням параметру:

фіксовані (це ті методи, що базуються на встановленні констант в обсязі замовлення або періодах постачання. До таких методів відносяться: з фіксованим розміром замовлення і фіксуванням періоду постачання наступної партії, із встановленою періодичністю між замовленнями та поповненням виробничих запасів до вказаного рівня);

нефіксовані (це методи, що не встановлюють жодних сталих параметрів, а базуються на їх визначенні).

4. За рівнем автоматизації:

автоматизовані (методи, що повністю комп'ютеризовані, визначають потреби у виробничих запасах на основі інтегрування з іншими параметрами, та враховуючи можливості підприємства);

частково автоматизовані (розрахунок деяких параметрів стосовно виробничих запасів проводиться на основі спеціалізованих програм);

неавтоматизовані (методи, що не підлягають комп'ютеризації та використанні програмного забезпечення тощо).

5. За здатністю до ранжування виробничих запасів:

ранжовані (методи, ґрунтуються на поділі виробничих запасів за ступенем важливості за низкою ознак (ABC-, XYZ-, ABC-XYZ- аналіз тощо));

неранжовані (в основі яких не закладено поділ виробничих запасів за низкою істотних ознак).

6. За універсальністю:

уніфіковані (можуть застосовуватися до різних об'єктів діяльності на підприємстві);

спеціалізовані на запасах (використовуються лише при формуванні, поповненні та використанні запасів).

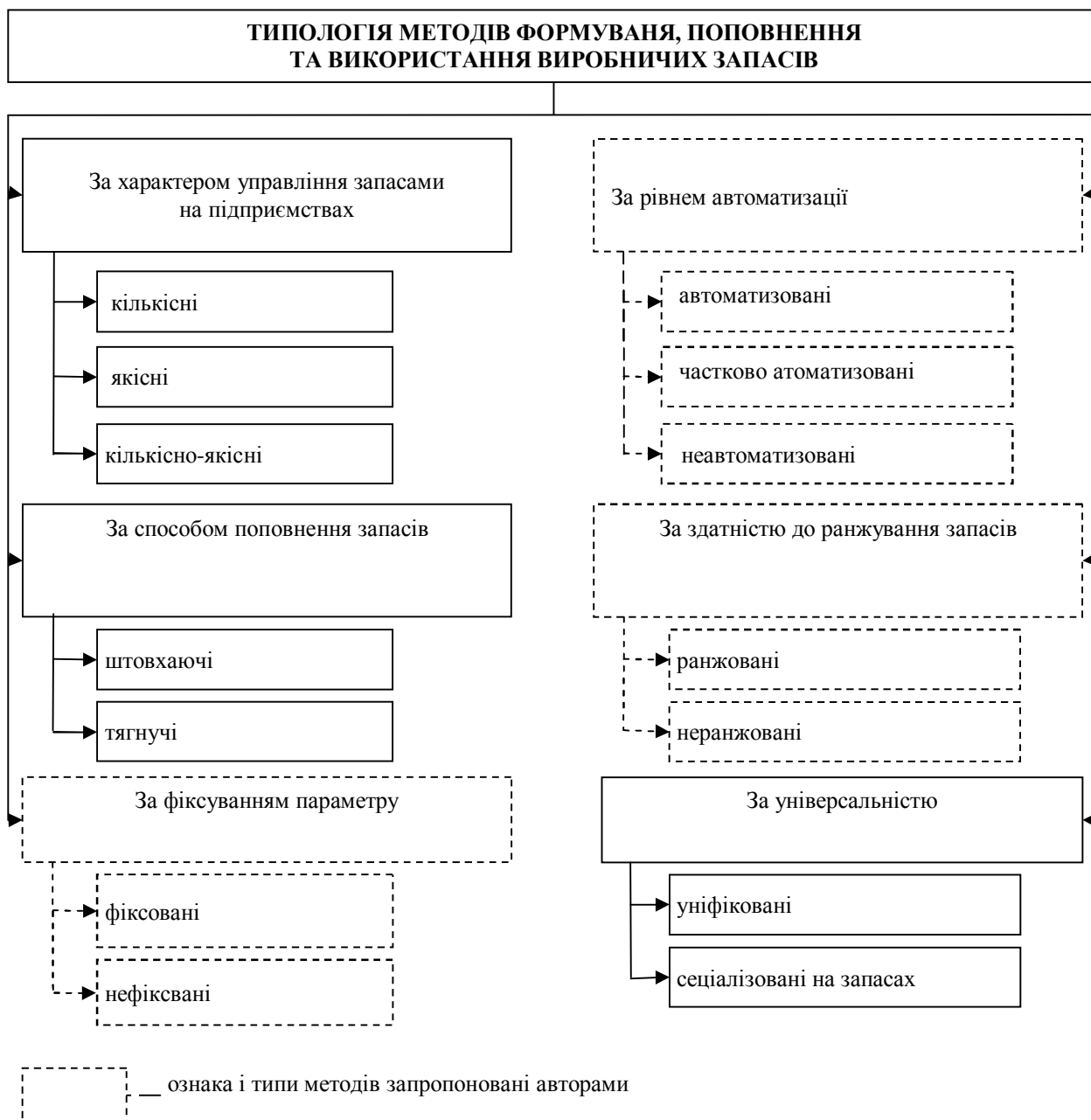

Рисунок 1. Типологія методів управління запасами на підприємствах

Важливим аспектом характеризування методів є визначення переваг та недоліків застосування, що дозволяють підібрати такий метод, який максимально підходить підприємству. Врахування недоліків кожного з методів, дозволяє проводити його коригування. Вище охарактеризовані методи спеціалізуються як на запасах, так і мають широкий спектр дії. На підприємствах стосовно запасів можуть застосовувати один метод, або сукупність взаємодоповнювальних. Вибір методів необхідно здійснювати із врахуванням переваг та недоліків, що забезпечить недопущення помилок при їх застосуванні. Важливе інформаційне забезпечення вибору методів управління запасами на підприємствах дає їх типологія, що систематизує методи за відповідними типологічними ознаками.

1. Василевський М. Економіка логістичних систем. [монографія] / М. Василевський, І. Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолетній, О. Мних, С. Нікишич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикванова, Н. Савіна, Л. Сопільник,

- Н. Чернописька, Л. Юрченко, Л. Якимшин, Л. Янковська [за наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва] – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. – 596 с.*
2. *Іваненко О. В. Моделі та методи управління запасами на підприємстві в умовах невизначеності / О. В. Іваненко, А. О. Фоменко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу «Економіка та управління підприємствами», 2011 – № 4(16) – С. 108-111.*
 3. *Калабухова С. В. Аналітичне забезпечення управління виробничими запасами суб'єктів господарювання / С. В. Калабухова // Економіка та підприємництво: зб. наук. праць молодих учених та аспірантів, 2009. – Вип. 23. – С. 301–311.*
 4. *Куницька О. М. Управління запасами з використанням сучасних підходів логістики та маркетингу / О. М. Куницька, Є. В. Мерзиевська // Вісник НУ «Львівська політехніка». – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, 2009. – «Логістика» № 649 – с.193-198.*

О.Г. МЕЛЬНИК, А.В. ТОДОЩУК, М.Є. АДАМІВ
Національний університет "Львівська політехніка"

МИТНИЙ ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ МІЖНАРОДНИХ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАЧАННЯ¹

© Мельник О.Г., Тодощук А.В., Адамів М.Є., 2018

В сучасних умовах зростання загроз національній та міжнародній безпеці митна система відіграє роль одного із ключових органів влади, діяльність якого першочергово повинна бути спрямована на захист держави та її суспільства. При цьому слід врахувати, що інтеграційні процеси іманентно перетворюють державні кордони в умовні межі, що вимагає посилення безпекової та захисної функцій національних митниць для формування безпечних міжнародних ланцюгів постачання. В умовах європейської інтеграції та військово-політичної нестабільності Україна повинна володіти ефективною митною системою, що забезпечуватиме належний рівень національної безпеки, захист держави та її громадян, територіальну цілісність країни. На жаль, на сьогодні робота вітчизняних митних органів характеризується існуванням вагомих проблем, що перешкоджають ефективному виконанню основних митних функцій. За таких обставин виникає нагальна необхідність у реформуванні митної системи України, що повинно ґрунтуватись на врахуванні зарубіжного досвіду розвинених європейських держав, які характеризуються дієвими прогресивними митними органами. У цьому контексті доцільно звернути увагу на митний досвід Німеччини, котра зарекомендувала себе як одна із успішних європейських держав із ефективною митною системою.

За даними Індексу ефективності логістики [1], котрий щорічно складається Світовим Банком, у 2018 р. Німеччина посіла 1 місце серед 159 країн світу та за структурним параметром «Митниця» цього Індексу аналогічно лідувала у рейтингу. Відповідно до Міжнародного рейтингу «Doing Business» Світового Банку [2] у 2018 р. за параметром «Міжнародна торгівля» досліджувана країна зайняла 39 позицію у числі 190 держав. В межах Індексу сприяння торгівлі [3], що формується Світовим Економічним Форумом та Глобальним Альянсом, у 2016 р. Німеччина опинилась на 9 місці серед 139 країн. Як бачимо, у 2018 р. Німеччина займала доволі високі позиції у провідних міжнародних рейтингах, що характеризують митні параметри держави. Особливої уваги заслуговує лідируюче місце у рейтингу ефективності логістики, що свідчить про високий рівень митного управління безпекою міжнародними ланцюгами постачання у Німеччині.

¹ Публікація містить результати досліджень, проведених при грантовій підтримці Державного фонду фундаментальних досліджень за конкурним проектом Ф83/81-2018.